

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o stavljanju izvan snage Odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja

I. PRAVNI TEMELJ

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o stavljanju izvan snage Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja sadržano je u članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 1/21 – pročišćeni tekst) kojim je propisano da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA I SVRHA KOJA SE UREĐUJU ODLUKOM

Gradska skupština Grada Zagreba na 6. sjednici, 9. prosinca 2021. donijela je Odluku o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja koja će osim članka 2. stavka 6. Odluke stupiti na snagu 1. svibnja 2022. Ukidanjem, odnosno drastičnim revidiranjem Mjere roditelj odgojitelj Odlukom o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja usvojenoj na 6. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba od 9. prosinca 2021. godine grubo su i bezobzirno umanjena stečena prava korisnika Mjere roditelj odgojitelj.

Podloga za revidiranje, a po stvarnim posljedicama zapravo ukidanje te demografske mjere bila je površna analiza i dokument sastavljen bez ikakve znanstvene ili stručne ekspertize i bez mogućnosti korisnika mjere da sudjeluju u njegovoj izradi. Provedbom tako okljaštrene izvorne mjere njeni korisnici bi od 1. svibnja 2022. postali građani ostavljeni na nemilost situaciji u kojoj im se za gotovo pet puta smanjuje naknada (s 4850 kuna na 1000 kuna mjesečno) i naprasno ih se baca u nemoguću životnu situaciju. Takvom diskriminatornom odlukom oko 5800 korisnika mjere (i oko 20.000 djece od kojih je oko 6.000 vrtićke dobi) postaju građani drugog reda.

Pri donošenju odluke o drakonskom revidiranju mjere, ne samo da se nije vodilo računa o korisnicima mjere već se nije sagledala ni šira slika demografskog kretanja u Gradu Zagrebu (i Republici Hrvatskoj) gdje je „zagrebačka mjera“ polučila dobar demografski učinak, već se ukidanje te mjere temelji na vrlo slobodnom i proizvoljnom tumačenju Ustava, zakona i pravnih propisa. Već i zbog tog vrlo dvojbenog korištenja zakona, roditeljima odgojiteljima koji su pravo na novčanu pomoć stekli temeljem odluka iz 2016. odnosno iz 2018. i kojima je navedeno pravo priznato i utvrđeno pravomoćnim i pojedinačnim aktom donesenim u upravnom postupku i nadalje treba osigurati primjenu toga akta dok se ne ispune uvjeti za prestanak njihovoga prava sukladno pojedinačnom aktu temeljem kojega su predmetno pravo stekli.

Nadalje, korisnici su se dragovoljno i pod jasno definiranim uvjetima uključivali u mjeru koju su shvaćali kao svoje pravo supotpisano s Gradom Zagrebom, u ovom slučaju stečeno pravo, i prema njoj su planirali živote. Uz to što je mjera dala vidljive demografske rezultate u većem broju trećerodene djece i svakog sljedećeg djeteta (obitelji su se lakše odlučivale za treće dijete upravo i zbog te mjere), dala je i dobre rezultate u poboljšanju životnih uvjeta korisnika mjere. Brojna su svjedočenja obitelji o tome koliko im je životnoga prostora otvorila ta mjera.

Nemuštom pripremom za promjenom odluka o Mjeri roditelj odgojitelj iz 2016. i 2018. godine, korisnici mjere, a to su uglavnom majke, izložene su neviđenom linču, prostakluku i vrijeđanju na društvenim mrežama i u javnom prostoru. Time je otvorena Pandorina kutija najsvirepijeg degradiranja ljudskog dostojanstva majki koje koriste Mjeru roditelj odgojitelj. Provociranje takvog javnog linča izazvanog traljavom pripremom nedopustivo je u suvremenom demokratskom društvu.

Kako se godišnji rashodi za Mjeru roditelj odgojitelj procjenjuju u visini 485.000.000 kuna, a za tu namjenu proračunom Grada Zagreba planirani su rashodi u visini 220.000.000 kuna,

proizlazi da bi tako za 2022. uštedu činila razlika od 265.000.000 kuna, dakle svega 1,77% proračuna Grada Zagreba! A i takva relativno mala „ušteda“ dolazi u pitanje jer u nju nisu ukalkurani troškovi svakog pojedinog djeteta u dječjem vrtiću i drugi troškovi povezani s tim. Gradonačelnikovim neprihvatanjem amandmana na proračun koji je predložio Klub gradskih zastupnika Bandić Milan 365 – Stranke rada i solidarnosti, kojim se nudilo namicanje nedostajućih sredstava za tu mjeru povećanjem vrijednosti prodaje u APIS IT d.o.o. za 100.000.000 kuna i uz dodatnu prodaju nefinancijske imovine u visini od 165.000.000 kuna (to je 0,5% od ukupne imovine Grada Zagreba), propuštena je pri samom donošenju proračuna mogućnost bezbolnog nastavka korištenja Mjere roditelj odgojitelj koja u svom temelju predstavlja stečeno pravo.

Poseban je problem što Grad Zagreb niti ima, niti do svibnja 2022. može osigurati toliko smještajnih kapaciteta u dječjim vrtićima, kao ni toliko odgojitelja i stručnog osoblja koji bi sukladno pedagoškom standardu za rad u dječjim vrtićima mogli prihvatiti ukupan broj djece vrtićke dobi obuhvaćenih Mjerom roditelj odgojitelj. Dakle, ukoliko odluka o revidiranju, a zapravo ukidanju Mjere roditelj odgojitelj donijeta u prosincu 2021. stupi na snagu 1. svibnja 2022. Grad Zagreb naći će se u kaotičnom stanju jer se zbog nedostatka kapaciteta djeca neće moći smjestiti u dječje vrtiće, a to će pak imati negativan utjecaj i na druge usluge koje Grad Zagreb treba pružiti i osigurati svojim građankama i građanima. Umjesto bezobzirnih restrikcija, Grad Zagreb treba korisnicima Mjere roditelj odgojitelj ponuditi kompenzacijske mjere temeljem kojih bi sami roditelji odgojitelji mogli birati hoće li izaći iz mjere ili će u njoj ostati do ispunjenja uvjeta za njeno korištenje. Osim toga, umjesto ukidanja Mjere roditelj odgojitelj, to je zagrebačko iskustvo moglo i trebalo biti primjer kako tu ili takvu modificiranu mjeru proširiti na cijelu zemlju. Njenim ukidanjem u Zagrebu zapravo se gase i inicijative kojima bi takva ili slična mjera koja je pokazala da donosi rezultat, bila sastavnica strategije demografskog razvoja u vremenu kada demografski problem postaje prioritetan problem Republike Hrvatske.

Ukidanje Mjere roditelj odgojitelj višestruko je štetan posao i to za deklariranu uštedu od svega 1,77% proračuna Grada Zagreba!

III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OVE ODLUKE

Za provođenje predložene Odluke o stavljanju izvan snage Odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja potrebno je osigurati sredstva u Proračunu Grada Zagreba za 2022. i projekcijama za 2023. i 2024.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. propisuje se da se stavlja izvan snage Odluka o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja (Službeni glasnik Grada Zagreba 29/21).

Člankom 2. propisuje se da će ova odluka stupiti na snagu 1. svibnja 2022. jer toga dana stupa na snagu Odluka o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja (Službeni glasnik Grada Zagreba 29/21), osim članka 2. stavka 6. ove odluke koji je stupio na snagu osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba, odnosno 22. prosinca 2021., pa je potrebno propisati da i Odluka o stavljanju izvan snage Odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja stupa na snagu istog dana.